

Åløb og veje

Rosenholm Å er det vandløb, der ligger byen nærmest, og efter antagelsen har delt sognet i 2 omtrent lige store dele. Åen udspringer i nærheden af herregården Rosenholm, løber nordpå gennem Karlby og Bendstrup enge, slår en bugt mellem Andi og Skørring og fortsætter herfra mod nordvest til Mygind. Undervejs optager den flere små bække og vandløb, men er dog, når den kommer til Mygind kun en lille strøm med ringe vandmængde. Alligevel har den gennem århundreder kunnet drive de tre vandmøller: Skørring Mølle, Mygind Mølle og Melle Mølle. Deres gyldne tid er forbi, men de ligger stadig ved åen som et minde om en svunden tid. Mygind Mølle er endnu i drift, men de to andre er nedlagt på grund af tørlægning af de overfor liggende arealer.

På sin vej forbi Mygind løber åen i den store dalsænkning, som skiller sognet fra Schildensejes marker og Mygind Skov. I nærheden af dalen findes ud for Mygind et par hellige kilder, som senere bliver omtalt.

Fem veje fører ind til Mygind, og lige smuk og indbydende ligger byen der, ligegyldigt fra hvilken side, man nærmer sig. Dog må Clausholmvejen nok gå af med sejren. - Ad den færdes man gennem herlig skov med høje træer. I løb af skygge toner fuglesangen fra skovens dyb på begge sider. Pludselig er man ved enden af skoven, og vejen styrter brat ned mod den grønne eng og det klare vandløb.

Denne vej har fra gammel tid været hovedfærdselsåren, og den mest benyttede vej til og fra byen. Tidligere kom bønderne kun sjældent til købstaden, men de måtte ofte tage turen mellem herregården og hjemmet, og derfor blev denne vej den mest benyttede.

Den fører i vore dage over åen ad en betonbro og løber langs igennem byen, og fra ældgammel tid har huse og gårde ligget i række på hver side af den, sådan som de stadig gør. Mygind er altså en såkaldt langby, ligesom nabobyen, Lime, og denne landsbytype er en af de ældste i landet. Byens udstrækning fra broen til lidt forbi kirken kan anslås til 1 km. Forhen gik vejen over åen ad et brolagt vadested, der lå lidt nord for den nuværende bro.

Stedet kan påvises endnu.

En svagt ophøjet vold, der fører tværs over engene og et stykke op ad skråningen hen imod Clausholmvejen, viser, hvor den gamle vej har været. Resterne af vadestedet ses, dels som et tæt lag grus og småsten i åbrinken, dels som en række større sten i bunden af åen, de såkaldte trinsten.

Ved det gamle vadested lå i sin tid Mygind Vaskehus. Vi ved andetsteds fra, at slags huse var langagtige huse, som lå med den ene ende på land og den anden, som var bygget på pæle, lå ude i vandet.

Mygind Vaskehus må have været ret stort, siden det tillige tjente til beboelse. I årene omkring 1765 boede Carsten Huusher og hans kone Sille Albrechetsdatter her. Han, hvis navn tyder på udenlandsk oprindelse, havde allerede dengang boet nogle år i Mygind. I Lime Kirkebog for 17. sept. 1741 står hans kone, Madam Carsten Huusher fra Mygind, opført som gudmoder ved en dåb hos Mads Christensen, Lime. Gamle Carsten Huusher, som han kaldtes til sidst, døde 1783, 98 år gammel.

Ved åen lå også lidt længere mod nord, omtrent over for skovfogedhuset eller Holmkjærhuset, lå et andet langagtigt hus, som kaldtes "Rakkerhuset". Det er nu nedbrudt, men et par høje træer angiver stedet, hvor det har ligget. Det har sandsynligvis været beboet af rakkerne, der hørte til natmandsfolkene. Deres samfundsstilling var den ringest mulige. De betragtedes som urene og skyedes af alle, men alligevel var de uundværlige. Deres arbejde bestod i at flå døde heste og kreaturer, bortføre henrettede forbytteres lig, ådsler, affald og anden menneskelig uhumskehed, samt at gå skarpretteren til hånde. Men økonomisk var de ret velstillede. Husets afsides beliggenhed taler for, at huset virkelig har været beboet af rakkere.